

Der er herudover gennem nedsættelse af Domstolens Strukturkommission og igangsættelsen af arbejdet med en generel reform af den civile retspleje i Retsplejerådet lagt op til væsentlige ændringer af domstolenes organisation og sagsbehandlingsregler.

På det administrative plan er der bl.a. udviklet edb-sagsbehandlersystemer ved retterne, der sigter på at effektivisere sagsbehandlingen, og opstillet mål for sagsbehandlingstider i straffesager.

I perioden 1992-1998 er både Østre og Vestre Landsret styrket med hver 16 dommerstillinger, og i Københavns Byret er der i 1995 og 1997 oprettet ialt 4 yderligere dommerstillinger.

Til politiet og anklagemyndigheden er der - ud over de ved politiforliget aftalte bevillinger - bevilget yderligere 100 mio. kr. i 1998 og 80 mio. kr. i 1999. Heraf er anklagemyndigheden bevilget 10 mio. kr. årligt med henblik på at sikre en hurtig og effektiv retsforfølgning i forhold til omfattende og komplicerede lovovertrædelser som alvorlig økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet.

Ved finanslovsforliget for 1999 er det fastsat, at domstolene i 1999 tilføres 14 mio. kr. og anklagemyndigheden 6 mio. kr. til de ekstraordinært mange sager mod selskabstømmere. Der er i den forbindelse i løbet af 1999 tilført Københavns Byret 6 yderligere dommerstillinger, ansat 4 ekstra kontorfunktionærer, lejet ekstra lokaler og købt edb-udstyr m.m.

Regeringen har i finanslovsforslaget for år 2000 foreslået, at der tilføres domstolene 13 mio. kr. til videreførelse af de i 1999 oprettede ekstra dommerstillinger til behandling af selskabstømmersager, og at der oprettes yderligere 3 dommerstillinger ved Københavns Byret ligeledes til behandling af de ekstraordinært mange sager mod selskabstømmere.

8.3.3. Lovforslaget

Som ovenfor anført har tiltalte - og parter i civile sager - krav på, at retssagen er behandlet inden en rimelig frist, jf. den europæiske menneskerettighedskonventions artikel 6. Justitsministeriet finder, at retsplejeloven bør udformes således, at loven muliggør en hensigtsmæssig og fleksibel udnyttelse af domstolenes ressourcer uden at svække retssikkerheden.

Justitsministeriet finder det ikke acceptabelt, at retssager forsinkes, udelukkende fordi der ikke er tilstrækkelig store retslokaler ledige i den pågældende retskreds. Der kan også være tale om mangel på retslokaler med nødvendige tekniske eller sikkerhedsmæssige faciliteter. Det foreslås derfor, at retten kan sættes uden for rettens sædvanlige tingsted, og herunder undtagelsesvis også uden for retskredsen, når det

findes hensigtsmæssigt af hensyn til sagens behandling inden for rimelig tid eller af andre særlige grunde. Bestemmelsen bør principielt kunne anvendes i både straffesager og civile sager. Den må dog forventes navnlig at få betydning i straffesager.

Hensynet til, at retssager behandles inden en rimelig frist, er tungtvejende. Afholdelse af retsmøder uden for det sædvanlige tingsted vil dog i visse tilfælde kunne pålægge sagens parter, advokater, vidner m.fl. en for belastende rejseaktivitet. Justitsministeriet finder derfor, at retten ved afgørelsen af, om retten skal sættes uden for det sædvanlige tingsted, og i givet fald hvor, også må lægge vægt på, om sagens parter, advokater, vidner m.fl. derved pålægges en uforholdsmæssigt belastende rejseaktivitet.

Det forudsættes, at det i praksis ikke vil kunne komme på tale, at der i medfør af den foreslåede bestemmelse gives en dommer pålæg om i et meget langt tidsrum at gøre tjeneste fjernt fra det faste tjenestested.

Retsplejelovens 702, stk. 2, om landsretspræsidentens muligheder for at beslutte, at en straffesag skal behandles ved en anden byret end den, der følger af retsplejelovens værnetingsregler, er omtalt ovenfor. Det fremgår af bestemmelsen, at sagens parter skal have lejlighed til at udtale sig, inden retten træffer sin beslutning. Justitsministeriet finder ligeledes, at det er rigtigst, at sagens parter får lejlighed til at udtale sig om, hvorvidt en sag skal behandles uden for retskredsen af lokalemæssige grunde, inden retten træffer afgørelse herom.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 4 og 6.

9. Klager over anklagemyndighedens sagsbehandling

9.1. To-instansprincippet i retsplejeloven

Retsplejelovens kapitel 10 blev ændret i 1992 (lov nr. 385 af 20. maj 1992). Forud for ændringen kunne en afgørelse om strafforfølgning påklages hele vejen op i det administrative hierarki. Var afgørelsen truffet af politimesteren, kunne den derfor indbringes for statsadvokaten som 2. instans, for Rigsadvokaten som 3. instans og for Justitsministeriet som 4. instans. Lovændringen i 1992 betød, at en afgørelse om strafforfølgning nu kun kan påklages én gang, f.eks. fra politimesteren til statsadvokaten (to-instansprincippet).

Regler om klagebegrænsning, der svarer til retsplejelovens kapitel 10, findes endvidere i retsplejelovens kapitel 93 a (om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning) og kapitel 93 b (behandling af klager over politipersonalet).

I administrativ praksis har det tidligere været lagt til grund, at klagebegrænsningsreglerne i retsplejelovens